

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΑΝΘΡΩΠΟΣ/ΠΡΟΣΩΠΟ

A_ΘΕ 1.5 Αγιότητα

Βιώνοντας:

«Έντεχνος συλλογισμός (Artful thinking) – Ακούγοντας πέντε επί δύο (παραλλαγή του δέκα επί δύο)»

1. Τραγούδι: «**Ωδή στο Γεώργιο Καραϊσκάκη**» (1969)

Στίχοι: Διονύσης Σαββόπουλος

Μουσική: Διονύσης Σαββόπουλος

Η οθόνη βουλιάζει σαλεύει το πλήθος
εικόνες ξεχύνονται με μιας
πού πας, παλληκάρι, ωραίο σαν μύθος
κι ολόισια στο θάνατο κολυμπάς

Και όλες οι αντένες μιας γης χτυπημένης
μεγάφωνα και ασύρματοι από παντού
γλυκά σε νανουρίζουν κι εσύ ανεβαίνεις
ψηλά στους βασιλιάδες τ' ουρανού

Ποιος στ' αλήθεια είμαι εγώ και πού πάω
με χίλιες δυο εικόνες στο μυαλό
προβολείς με στραβώνουν και πάω
και γονατίζω και το αίμα σου φιλώ

Πού πας, παλληκάρι, πομπές ξεκινούνε
κι οι σκλάβες σου ουρλιάζουν στο βωμό
ουρλιάζουν τα πλήθη καμπάνες ηχούνε
κι ο ύμνος σου τραντάζει το ναό

Ποιος στ' αλήθεια είμαι εγώ και πού πάω
με χίλιες δυο εικόνες στο μυαλό
οι προβολείς με στραβώνουν και πάω
και γονατίζω και το αίμα σου φιλώ

Νοηματοδοτώντας:

«**Μελέτη περίπτωσης – Σκέψου, Συζήτησε, Μοιράσου (TPS)**»

1. **Άγιος Ιάκωβος ο ασκητής** (ο βιαστής και δολοφόνος άγιος) (28 Ιανουαρίου):

Ο Όσιος Ιάκωβος έγινε μοναχός και ασκήτεψε επί δέκα πέντε χρόνια σε ένα σπήλαιο, κοντά στην κωμόπολη Πορφυρεώνη. Κατά την διάρκεια του πνευματικού του αγώνα υπέβαλλε τον εαυτό του σε κάθε είδους άσκηση και κακουχία.

Κάποτε μερικοί ακόλαστοι και φθονεροί άνθρωποι οδήγησαν στον Όσιο μια πόρνη. Αυτή, αφού με δόλο κατόρθωσε να εισέλθει στο κελί του, τον προκαλούσε να διαπράξει αμαρτία μαζί της. Εκείνος όμως της υπενθύμισε την τιμωρία του μέλλοντος πυρός. Έτσι, την έκαμε να συναισθανθεί την αμαρτωλότητά της, να μετανοήσει, να αλλάξει τρόπο ζωής και να ακολουθήσει πλέον αναγεννημένη πνευματικά τον Χριστό.

Επειδή όμως κανένας δεν ξεφεύγει από τις ενέδρες του διαβόλου, συνέβη και ο Όσιος αυτός να πέσει σε μεγάλο παράπτωμα, για να γίνει παράδειγμα σε όλους τους αμαρτωλούς και οδηγός προς μετάνοια. Να, λοιπόν, τι συνέβη: Κάποιος άνθρωπος επιφανής είχε μια θυγατέρα δαιμονισμένη, την οποία πήγε στον Όσιο να την θεραπεύσει. Εκείνος προσευχήθηκε και αμέσως το δαιμόνιο έφυγε και άφησε ελεύθερη τη νέα. Ο πατέρας της όμως, επειδή φοβόταν μήπως και πάλι το δαιμόνιο ενοχλήσει την θυγατέρα του, την άφησε στο σπήλαιο του Αγίου. Για συντροφιά της άφησε εκεί και το νεότερο αδελφό της. Ο ασκητής όμως Ιάκωβος νικήθηκε από την επιθυμία και διέφθειρε τη νέα. Και στη συνέχεια, για να μη γνωστοποιηθεί η μυσαρή του πράξη και εξευτελισθεί, φόνευσε και τη νέα και τον αδελφό της και έριξε τα σώματά τους στο ποτάμι που ήταν εκεί κοντά.

Ύστερα από τα φοβερά αυτά εγκλήματα που διέπραξε, έχασε κάθε ελπίδα για σωτηρία και του δημιουργήθηκε η ακατάσχετη επιθυμία να αφήσει την ασκητική ζωή και να επανέλθει στον κόσμο. Στο δρόμο όμως τον συνάντησε κάποιος ευλαβής μοναχός, στις παραινέσεις του οποίου πειθάρχησε ο Όσιος, που αποφάσισε να κλειστεί μέσα σε ένα τάφο και να υπομείνει κάθε σκληραγωγία. Εκείνο τον χρόνο σημειώθηκε στη χώρα μεγάλη ξηρασία και ο Θεός κατά θαυμαστό τρόπο μήνυσε στον Επίσκοπο της πόλεως ότι, αν δεν προσευχηθεί ο Όσιος Ιάκωβος που διαμένει στον τάφο, δεν θα λάβει τέλος η ανομβρία. Αμέσως λοιπόν, τότε ο Επίσκοπος επισκέφθηκε τον Όσιο, μαζί με όλο τον λαό και τον παρακάλεσε να προσευχηθεί, για να ανοίξουν οι κρουνοί του ουρανού. Ο Όσιος, μετά από την παράκληση του Επισκόπου, προσευχήθηκε με άκρα ταπείνωση και βαθιά πίστη στον Θεό. Και ο Θεός άκουσε την προσευχή του, διότι, αν και είχε διαπράξει βαρύτατα αμαρτήματα, είχε ειλικρινά μετανοήσει και έστειλε πλούσια την βροχή στη γη.

Το θαύμα αυτό έδωσε στον Όσιο την ελπίδα αλλά και τη βεβαιότητα ότι ο Θεός τον συγχώρεσε. Και με την ελπίδα και τη βεβαιότητα αυτή συνέχισε τον επίπονο ασκητικό του βίο.

Έτσι αγωνιζόμενος κοιμήθηκε με ειρήνη.

Ανακτήθηκε από <http://www.saint.gr/3538/saint.aspx> (8.9.2016)

2. Ο Άγιος νεομάρτυς Αλέξανδρος Σμορέλ (Alexander Schmorell 1917 - 1943), η αντιναζιστική οργάνωση "Λευκό Ρόδο" και το μαρτύριό του στις φυλακές Stadelheim

Ο Άγιος Μάρτυς Αλέξανδρος Σμορέλ (Αλέξανδρος του Μονάχου) ήταν ένας φοιτητής της ιατρικής, ο οποίος κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου υπήρξε ένα από τα ιδρυτικά μέλη της γερμανικής αντι-ναζιστικής ομάδας, με το όνομα "Λευκό Ρόδο" (White Rose).

Μαζί με τα άλλα μέλη της ομάδας, προσπάθησε να συσπειρώσει όσους Γερμανούς ήθελαν ή προσπαθούσαν να αντισταθούν στον Χίτλερ και το ναζιστικό καθεστώς.

Συνελήφθη το Φεβρουάριο του 1943, και εκτελέστηκε στις 13 Ιουλίου 1943, στις φυλακές Stadelheim στο Μόναχο.

Στις 5 Φεβρουαρίου 2012, η Ρωσική Ορθόδοξη εκκλησία των κατέταξε μεταξύ των νέων Ρώσων Αγίων Μαρτύρων και Ομολογητών της διασποράς, ορίζοντας ως ημερομηνία εορτής της μνήμης του την 13 Ιουλίου (ημέρα που αποκεφαλίστηκε από του Γερμανούς Ναζί).

Ο Αλέξανδρος Schmorell γεννήθηκε στο Orenburg της Ρωσίας, στις 16 Σεπτεμβρίου 1917 (3 Σεπτέμβρη για το Ιουλιανό Ημερολόγιο), και βαφτίστηκε στη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία .

Ο πατέρας του, Ούγκο Schmorell, ήταν ένας γιατρός γερμανικής καταγωγής που γεννήθηκε και έζησε στη Ρωσία εκτός από την περίοδο που σπούδαζε Ιατρική στην Γερμανία.

Η μητέρα του, Nataliya Vvedenskaya, ήταν Ρωσίδα και κόρη ενός Ρώσου Ορθόδοξου Ιερέα.

Όταν ο Αλέξανδρος ήταν περίπου ενός έτους, η μητέρα του πέθανε από τύφο. Ο πατέρας του μετά από δύο περίπου χρόνια (1920), παντρεύτηκε την Elisabeth Hoffman, που ήταν Γερμανίδα αλλά, όπως και ο Hugo Schmorell, είχε μεγαλώσει και αυτή στη Ρωσία.

Ο Hugo Schmorell και η οικογένειά του έφυγαν από τη Ρωσία το 1921 εξ αιτίας των Μπολσεβίκων . Μαζί τους πήγε και η Θεοδοσία Lapschina, "παραμάννα" του Αλέξανδρου, παριστάνοντας την χήρα του αδελφού του Hugo Schmorell. (Για το λόγο αυτό, θάφτηκε με το όνομα Franziska Schmorell.)

Η οικογένεια εγκαταστάθηκε τελικά στο Μόναχο, και σύντομα ο Hugo και η Elisabeth απέκτησαν δύο παιδιά, τον Erich και την Natascha. Παρ'όλο που η Elisabeth και τα δύο ετεροθαλή αδέρφια του ήταν ρωμαιοκαθολικοί, ο Αλέξανδρος με την επιρροή της παραμάννας του Θεοδοσίας όχι μόνο έμεινε Ορθόδοξος αλλά παρότρυνε τη θετή του μητέρα και τα ετεροθαλή αδέρφια του να παρακολουθήσουν μαθήματα σε Ορθόδοξο κατηχητικό σχολείο στο Μόναχο.

Σύμφωνα με την ναζιστική ιδεολογία , οι Σλάβοι ανήκαν στην μεγάλη ορδή των Untermenschen, δηλαδή κάτι μεταξύ ζώου και ανθρώπου. Αυτή ήταν μια νοοτροπία που ο Αλέξανδρος δεν μπορούσε να δεχθεί.

Όταν πήγε να υπηρετήσει την στρατιωτική του θητεία κατά την τελετή της ορκωμοσίας αρνήθηκε να ορκιστεί απόλυτη πίστη προς τον Αδόλφο Χίτλερ και ζήτησε, σαν "αντιρρησίας Ορθόδοξης συνείδησης" θα λέγαμε εμείς, να απελευθερωθεί από το στρατιωτικό καθήκον, πράγμα που φυσικά δεν έγινε αποδεκτό και υπηρέτησε τη θητεία του στην Τσεχοσλοβακία και στη Γαλλία.

Ξεκίνησε τις πανεπιστημιακές του σπουδές στο Αμβούργο το 1939 και το φθινόπωρο του 1940 συνέχισε πανεπιστήμιο Ludwig-Maximilian Universität του Μονάχου.

Εκεί συνάντησε τον Hans Scholl, με τον οποίο ο Αλέξανδρος θα δημιουργήσει την ομάδα "Λευκό Ρόδο".

Ανακτήθηκε από http://klassikoperiptosi.blogspot.com/2013/03/blog-post_5.html , 8.9.2016.

- Εναλλακτικά:

«Κύκλος του κουτσομπολιού»

1. Επεισόδιο από τον βίο του αγίου Συμεών του διά Χριστόν σαλού

Βρήκε ένα ψόφιο σκυλί σ' ένα σωρό σκουπίδια έξω από την πόλη, έλυσε τη σχοιένια ζώνη του, έδεσε με τη μια της άκρη το ένα πόδι του σκυλιού, και το έσερνε πίσω του καθώς έτρεχε. Έτσι πέρασε την πύλη της πόλης. Υπήρχε ένα σχολείο εκεί κοντά, κι όταν τα παιδιά τον είδαν, άρχισαν να φωνάζουν, 'Δείτε, ένας τρελοκαλόγερος!', και να τρέχουν πίσω του και να τον χτυπούν. Την άλλη μέρα που ήταν Κυριακή, πήρε λίγα καρύδια, πήγε στην εκκλησία στην αρχή της Λειτουργίας, και εκεί έσπαζε τα καρύδια και έσβηνε τα καντήλια. Όταν προσπάθησαν να τον βγάλουν έξω, σκαρφάλωσε στον άμβωνα και από κει σημάδευε τις γυναίκες με τα καρύδια. Με πολλή δυσκολία τον έβγαλαν έξω, αλλά μόλις βγήκε αναποδογύρισε τους πάγκους των ζαχαροπωλών, οι οποίοι όμως τον κτύπησαν τόσο άσχημα που παραλίγο να πεθάνει.

Από το σχολικό βιβλίο των Θρησκευτικών της Γ' λυκείου, ΔΕ 6, σ. 53.

Αναλύοντας:

«**Ομαδοσυνεργασία – Πέντε π και ένα γ**»

1. «Η παρεξηγημένη αγιότητα»

Ίσως δεν υπάρχει πιο αποκαλυπτικό σημείο της ζωής του χριστιανού του τι είναι αγιότητα, από την εκφώνηση του ιερέως, όταν υψώνει το Τίμιο Σώμα λίγο πριν από τη Θ. Κοινωνία: «τα άγια τοις αγίοις», δηλαδή το Σώμα του Χριστού και το Αίμα Του είναι άγια και προσφέρονται στους «άγιους», τα μέλη της Εκκλησίας προς κοινωνίαν. Η απάντηση του λαού στην εκφώνηση αυτή είναι συγκλονιστική, και συνοψίζει όσα είπαμε πιο πάνω: «εις άγιος, εις Κύριος, Ιησούς Χριστός, εις δόξαν Θεού Πατρός». Ένας είναι μόνον άγιος, ο Χριστός - εμείς είμαστε αμαρτωλοί - και η αγιότητά Του, στην οποία καλούμεθα να συμμετάσχουμε και εμείς οι αμαρτωλοί, δεν αποβλέπει σε τίποτε άλλο από τη δόξα τού Θεού (εις δόξαν Θεού Πατρός). Την ώρα εκείνη η Εκκλησία βιώνει την αγιότητα στο αποκορύφωμά της. Με την ομολογία «εις άγιος», κάθε αρετή μας και κάθε αξία μας εκμηδενίζονται μπροστά στην αγιότητα του μόνου αγίου. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να προσερχώμεθα στη Θ. Κοινωνία χωρίς προπαρασκευή και αγώνα για την αξία προσέλευσής μας. Σημαίνει όμως ότι όσο και αν προετοιμαστούμε, δεν γινόμαστε άγιοι προτού κοινωνήσουμε. Η αγιότητα δεν προηγείται της ευχαριστιακής κοινωνίας, αλλ' έπεται. Αν είμαστε άγιοι πριν κοινωνήσουμε, τότε προς τι η Θ. Κοινωνία; Μόνον η μετοχή στην αγιότητα του Θεού μας αγιάζει, και αυτό είναι που μας προσφέρει η Θ. Κοινωνία. Από την παρατήρηση αυτή πηγάζει μια σειρά από αλήθειες που έχουν σχέση με το θέμα μας.

Η πρώτη είναι ότι κατανοούμε με τον τρόπο αυτό γιατί, όπως αναφέραμε στην αρχή της ομιλίας μας, στις επιστολές του Αποστόλου Παύλου όλα τα μέλη της Εκκλησίας καλούνται «άγιοι», παρά το ότι δεν χαρακτηρίζονται από ηθική τελειότητα. Εφ' όσον αγιότητα για τους ανθρώπους σημαίνει μετοχή στην αγιότητα του Θεού, όπως αυτή προσφέρεται από τον Χριστό, ο Οποίος υπέρ ημών αγιάζει εαυτόν με τη θυσία Του, όλα τα μέλη της Εκκλησίας, που μετέχουν στον αγιασμό αυτό μπορούν να καλούνται «άγιοι».

Με την ίδια «λογική», στη γλώσσα της Εκκλησίας ήδη από τους πρώτους αιώνες και τα στοιχεία της Ευχαριστίας έλαβαν το όνομα «τα άγια» (πρβ. τα άγια

τους αγίους»), παρά το ότι από τη φύση τους δεν είναι άγια. Και με την ίδια αιτιολογία η Εκκλησία πολύ νωρίς επίσης απένειμε τον τίτλο «άγιος» στους επισκόπους. Πολλοί σκανδαλίζονται σήμερα όταν λέμε «ο άγιος δείνα» (ένας δημοσιογράφος που είχε ως κύριο έργο του να προβάλλει σκάνδαλα επισκόπων, είχε καθιερώσει τη γραφή ο άγιος - εντός εισαγωγικών - δείνα. Πλήρης άγνοια της σημασίας του όρου άγιος). Ο επίσκοπος καλείται κατ' αυτόν τον τρόπο όχι για τις αρετές του, αλλά γιατί εικονίζει στη Θ. Ευχαριστία τον μόνον άγιο, ως εικών του Χριστού και ως καθήμενος εις τόπον και τύπον Θεού, κατά τον άγιο Ιγνάτιο. Η θέση του επισκόπου στη Θ. Ευχαριστία είναι εκείνη που δικαιολογεί τον τίτλο «άγιος». Ο Ορθόδοξος λαός, πριν υποστεί τη διάβρωση του ευσεβισμού, δεν είχε καμία δυσκολία να χρησιμοποιεί τη γλώσσα του εικονισμού, και βλέπει τον ίδιο τον Χριστό στο πρόσωπο εκείνου, που τον εικονίζει μέσα στη Θ. Λειτουργία, δηλαδή στον επίσκοπο.

Έτσι η Θ. Ευχαριστία είναι η κατ' εξοχήν «κοινωνία αγίων». Σ' αυτήν αποβλέπει η άσκηση των οσίων, η οποία δεν είναι ποτέ σκοπός, αλλά μέσο προς τον σκοπό, που είναι η ευχαριστιακή κοινωνία. Το σημείο αυτό λησμονείται και παραβλέπεται από πολλούς σύγχρονους θεολόγους, ακόμα και Ορθοδόξους, οι οποίοι, ιδιαίτερα στις μέρες μας, τείνουν να ταυτίσουν την αγιότητα με την άσκηση.

Ζηζιούλας, Ι., μητρ. Περγάμου. «Η παρεξηγημένη αγιότητα». Στο Συλλογ. (2001). *Αγιότητα. Ένα Λησμονημένο Όραμα*, Αθήνα: Ακρίτας.

Πηγή: περιοδικό ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, αρ. φύλλου 187 - Νοέμβριος 2007 - σελ: 2-7.

Εφαρμόζοντας:

«Ομαδοσυνεργασία - Κολλάζ - επιτραπέζιο παιχνίδι (παραλλαγή)»

